

Valsts zemes dienests

Kārļa Mīlenbaha iela 14, Rīga, LV-1050, tālr. 67038608, e-pasts: pasts@vzd.gov.lv, www.vzd.gov.lv

30.07.2024. Nr. 15-18/1

Pārskats par valsts budžeta līdzekļiem veiktajiem zemes kadastrālās uzmērīšanas darbiem 2023.gadā

Sagatavots saskaņā ar Valsts zemes dienesta 2022.gada 30.novembra iekšējo noteikumu Nr.1-01/12 “Kārtība, kādā Valsts zemes dienests organizē zemes kadastrālās uzmērīšanas darbus par valsts budžeta līdzekļiem” 72.punktu.

Atjaunojot neatkarīgās Latvijas tiesību sistēmu, likumdevējam, ievērojot tiesiskas valsts principus, bija pienākums veikt pasākumus, lai iespēju robežās izlīdzinātu iepriekšējā režīma nodarītos zaudējumus un atjaunotu taisnīgumu. Zemes vienību robežu uzmērīšana par valsts budžeta līdzekļiem ir viens no Latvijas valsts pienākumiem, kuru tā uzņēmas, lai iespēju robežās izlīdzinātu iepriekšējā režīma nodarītos zaudējumus un atjaunotu taisnīgumu noteiktam personu lokam noteiktā kārtībā un tikai noteiktajos gadījumos piešķirtu valsts budžeta līdzekļus zemes kadastrālās uzmērīšanas darbu veikšanai¹.

Līdz pat 2005.gada 31.decembrim par valsts budžeta līdzekļiem veicamie zemes kadastrālās uzmērīšanas darbi un to organizēšana bija uzticēta Valsts zemes dienestam (turpmāk – Dienests). Ar 2006.gadu šī valsts funkcija tika deleģēta izveidotajai valsts sabiedrībai ar ierobežotu atbildību “Latvijas Valsts mērnieks”, savukārt pamatojoties uz Saeimas 2011.gada 22.septembrī pieņemtajiem likumiem “Grozījumi likumā “Par zemes reformu Latvijas Republikas lauku apvidos”” un “Grozījumi likumā “Par zemes reformu Latvijas Republikas pilsētās””, Dienesta kompetencē no 2012.gada 1.janvāra tika noteikta par valsts budžeta līdzekļiem veicamās zemes kadastrālās uzmērīšanas darbu organizēšana.

Saskaņā ar likuma “Par zemes reformu Latvijas Republikas lauku apvidos” 22.panta pirmajā daļā² un likuma “Par zemes reformu Latvijas Republikas pilsētās” 18.panta pirmajā daļā³ noteikto zemes kadastrālā uzmērīšana par valsts budžeta līdzekļiem, ja tā saistīta ar zemes

¹ “Zemes reforma – atslēga uz īpašumu” 1990. – 2012.”, Dienests, 2012., Jelgavas Tipogrāfija SIA

² Kārtību un secību, kādā izskatāmi pieteikumi un tiek veikta zemes kadastrālā uzmērīšana par valsts budžeta līdzekļiem, ja tā saistīta ar zemes īpašuma tiesību atjaunošanu vai zemes īpašuma kompensēšanu ar līdzvērtīgu zemi bijušajiem zemes īpašniekiem, kuriem 1940.gada 21.jūlijā piederēja zemes īpašums Latvijas Republikā, un viņus pārdzīvojušiem laulātajiem, bērniem un mazbērniem, politiski represētajiem un 1.grupas invalīdiem, nosaka Ministru kabinets. Zemes kadastrālo uzmērīšanu par valsts budžeta līdzekļiem, ja tā saistīta ar zemes īpašuma tiesību atjaunošanu vai zemes īpašuma kompensēšanu ar līdzvērtīgu zemi, veic tikai tajā administratīvajā teritorijā, kurā bijušie zemes īpašumi atrodas.

³ Kārtību un secību, kādā izskatāmi pieteikumi un tiek veikta zemes kadastrālā uzmērīšana par valsts budžeta līdzekļiem, ja tā saistīta ar zemes īpašuma tiesību atjaunošanu vai zemes īpašuma kompensēšanu ar līdzvērtīgu zemi bijušajiem zemes īpašniekiem, kuriem 1940.gada 21.jūlijā piederēja zemes īpašums Latvijas Republikā, un viņus pārdzīvojušiem laulātajiem, bērniem un mazbērniem, politiski represētajiem un 1.grupas invalīdiem, nosaka Ministru kabinets. Zemes kadastrālo

īpašuma tiesību atjaunošanu vai zemes īpašuma kompensēšanu ar līdzvērtīgu zemi bijušajiem zemes īpašniekiem, kuriem 1940.gada 21.jūlijā piederēja zemes īpašums Latvijas Republikā, un viņus pārdzīvojušiem laulātajiem, bērniem un mazbērniem, politiski represētajiem un 1.grupas invalīdiem (turpmāk – zemes lietotāji). Attiecīgi, kārtība un secība, kādā izskatāmi iesniegumi un tiek veikta zemes kadastrālā uzmērīšana par valsts budžeta līdzekļiem, ja tā saistīta ar zemes īpašuma tiesību atjaunošanu vai zemes īpašuma kompensēšanu ar līdzvērtīgu zemi, zemes lietotājiem noteikta Ministru kabineta 2012.gada 17.janvāra noteikumu Nr.60 “Kārtība, kādā veic zemes kadastrālo uzmērīšanu par valsts budžeta līdzekļiem” (turpmāk – Noteikumi Nr.60).

1. Par valsts budžeta līdzekļiem uzmērāmo zemes vienību sarakstā iekļauto zemes vienību izmaiņām

Atbilstoši Noteikumi Nr.60) 4.punktam⁴ un 27.punktam⁵ Dienestam noteikta par valsts budžeta līdzekļiem uzmērāmo zemes vienību saraksta (turpmāk – Pamatsaraksts) uzturēšana un zemes kadastrālās uzmērīšanas darbu organizēšana Pamatsarakstā iekļauto zemes vienību secībā.

2023.gada 1.janvārī Pamatsarakstā bija iekļautas 2293 zemes vienības, attiecīgi 2023.gada laikā no Pamatsaraksta izslēgtas 681 zemes vienības: zemes vienības, kurām veikta kadastrālā uzmērīšana un kuru lietotāji neatbilst tai personu kategorijai, kuriem zemes kadastrālā uzmērīšana veicama par valsts budžeta līdzekļiem, bet iekļautas 29 zemes vienības. Tādējādi 2024.gada 1.janvārī Pamatsarakstā iekļauto zemes vienību skaits samazinājās līdz 1641 zemes vienībai.

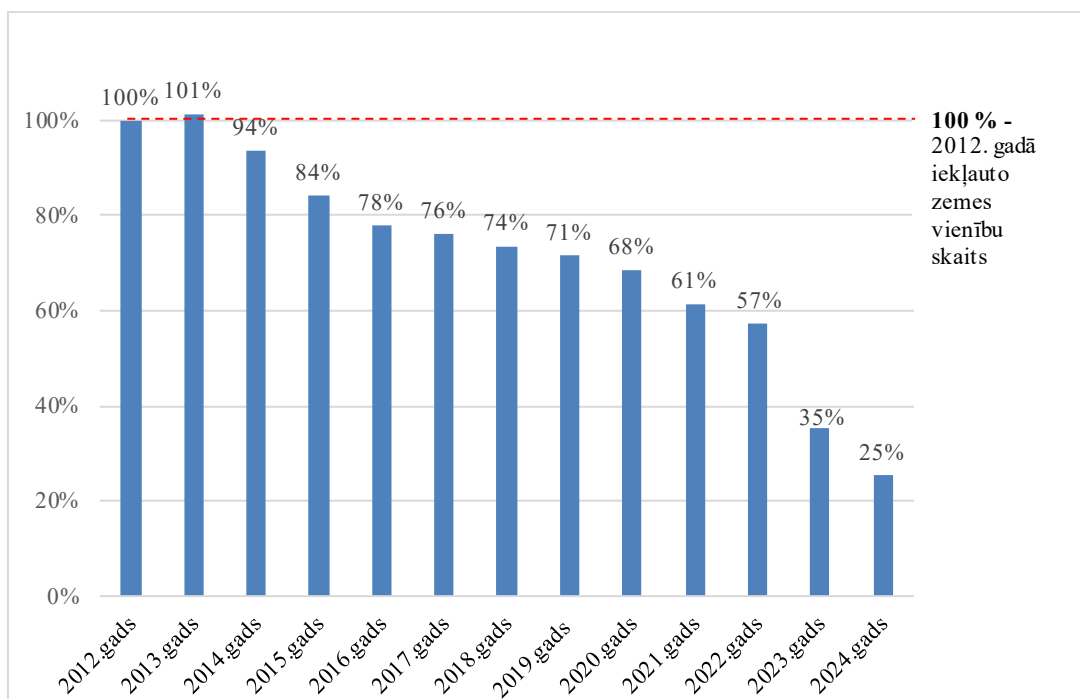
Kopā laika periodā no 2012.gada 1.februāra (datums, kad Dienests pārņēma zemes kadastrālās uzmērīšanas par valsts budžeta līdzekļiem darbu organizēšanu no sabiedrības ar ierobežotu atbildību “Latvijas Valsts mērnieks”) līdz 2024.gada 1.janvārim zemes vienību skaits Pamatsarakstā ir samazinājies par 4850 zemes vienībām jeb 75 % procentiem. Attiecīgi, zemes vienību skaita procentuālās izmaiņas no 2012. līdz 2024.gada sākumam attiecībā pret 2012.gada 1.februāri parādītas 1.attēlā.

---

uzmērīšanu par valsts budžeta līdzekļiem, ja tā saistīta ar zemes īpašuma tiesību atjaunošanu vai zemes īpašuma kompensēšanu ar līdzvērtīgu zemi, veic tikai tajā administratīvajā teritorijā, kurā bijušie zemes īpašumi atrodas.

⁴ Sarakstu zemes kadastrālajai uzmērīšanai par valsts budžeta līdzekļiem (turpmāk – saraksts) atbilstoši administratīvo teritoriju iedalījumam uz 2009.gada 30.jūniju (1.pielikums) uztur Dienests. Informāciju par administratīvo teritoriju iedalījuma uz 2009.gada 30.jūniju sasaisti ar aktuālo administratīvo teritoriju iedalījumu publicē Valsts zemes dienesta tīmekļvietnē (www.vzd.gov.lv). Noteikumu Nr.60 redakcija, kas bija spēkā līdz 2024.gada 16.maijam).

⁵ Zemes kadastrālo uzmērīšanu par valsts budžeta līdzekļiem saskaņā ar sarakstā noteikto secību organizē Valsts zemes dienests.

1.att. Katra gada sākumā Pamatsarakstā iekļauto zemes vienību skaita procentuālās izmaiņas attiecībā pret 2012.gada janvāri

Detalizētāka informācija par zemes vienību iekļaušanas un izslēgšanas iemesliem Pamatsarakstā izklāstīta šī pārskata 3.nodaļā.

No Pamatsaraksta 2023.gada izslēgtās 681 zemes vienības: 346 zemes vienības jeb 51 % tika izslēgtas sakarā ar to, ka zemes lietotājs uzmērīšanu bija veicis par saviem finanšu līdzekļiem vai bija zaudējis tiesības veikt zemes kadastrālo uzmērīšanu par valsts budžeta līdzekļiem, un Pamatsaraksta aktualizācijas procesā konstatētajām kļūdām. Attiecīgi 335 zemes vienībām jeb 49 % veikta zemes kadastrālā uzmērīšana par valsts budžeta līdzekļiem. Vienlaikus norādāms, ka 7 zemes vienības, kurām zemes kadastrālas uzmērīšanas dokumenti tika reģistrēti Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmā 2023.gadā, kā arī apmaksā par darbiem veikta 2023.gadā, tika izslēgtas no Pamatsaraksta pēc 2024.gada 1.janvāra. No minētā izriet, ka 2023.gadā par valsts budžeta līdzekļiem tika uzmērītas 342 zemes vienības.

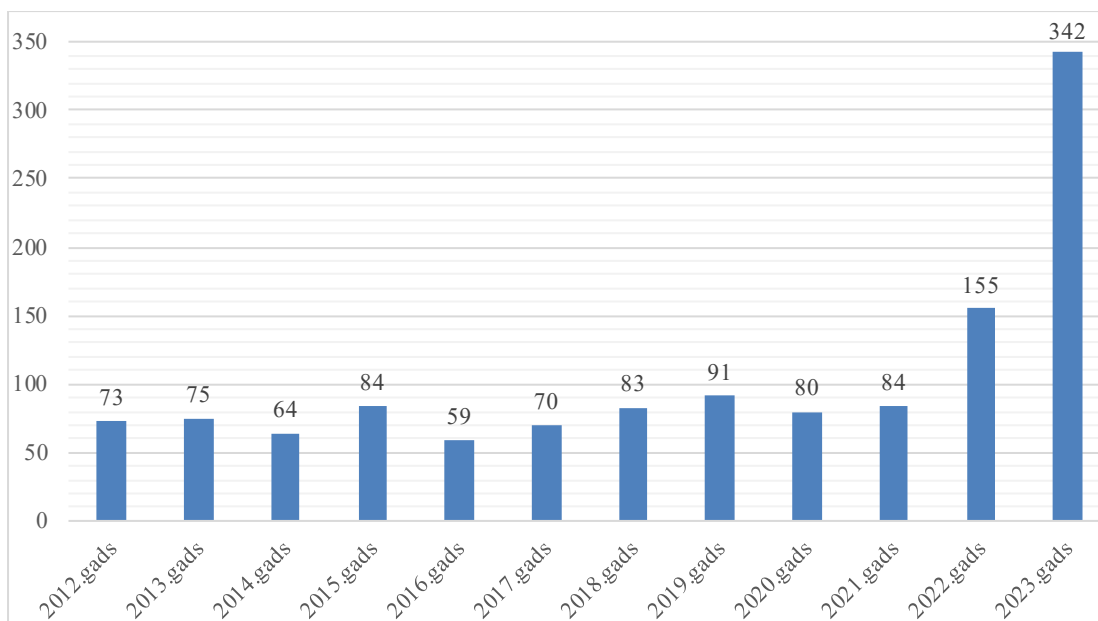
2. Zemes kadastrālā uzmērīšana par valsts budžeta līdzekļiem

2021.gada 1.jūnijā Pamatsarakstā bija iekļautas 3884 zemes vienības. Līdz 2022.gadam zemes kadastrālajai uzmērīšanai par valsts budžeta līdzekļiem Dienests plānoja finansējumu 70 tūkst. *euro* gadā, kas ļāva uzmērīt vidēji 80 zemes vienības gadā. No 2022.gada Dienests zemes kadastrālajai uzmērīšanai novirzīja 140 tūkst. *euro* gadā, kas ļāva uzmērīt gandrīz divas reizes vairāk zemes vienību, kā līdz tam. Tomēr, kā Valsts kontrole secināja savā revīzijas ziņojumā “Vai ir sagaidāms, ka zemes reformas īstenošana noslēgsies tuvākajā laikā?”⁶, turpinot zemes uzmērīšanu par valsts budžeta līdzekļiem plānotajā tempā, var prognozēt, ka šis process ilgs vēl vismaz 20 gadus un daļa īpašuma tiesību atjaunošanas attieksies jau uz nākamās paaudzes mantiniekiem.

Lai zemes kadastrālo uzmērīšanu par valsts budžeta nodrošinātu saprātīgā termiņā 2023.gadā, Saeimai 2023.gada 9.martā pieņemot likumu “Par valsts budžetu 2023.gadam un budžeta ietvaru 2023., 2024. un 2025.gadam”, zemes kadastrālās uzmērīšanas pakalpojumu segšanai tika piešķirti 253,53 tūkst. *euro* (bez PVN) liels valsts finansējums.

⁶ Apstiprināts ar Valsts kontroles 25.01.2022. lēmumu Nr.2.4.1-46/2020/LEM/2 “Par revīzijas ziņojuma un laika grafika ziņošanai par ieteikumu ieviešanu apstiprināšanu”

Ievērojot palielināto finansējuma apjomu, 2023.gadā 342 zemes vienībām tika veikta zemes kadastrālā uzmērīšana par valsts budžeta līdzekļiem, kas ir divreiz lielāks uzmērīto zemes vienību skaits, nekā 2022.gadā (155 zemes vienības).

2.att. Par valsts budžeta līdzekļiem uzmērīto zemes vienību skaits laika posmā no 2012. līdz 2023.gadam

Par valsts budžeta līdzekļiem uzmērīto zemes vienību skaita izmaiņas laika posmā no 2012. līdz 2023.gadam parādītas 2.attēlā.

3. Zemes lietotāju atsaucība zemes uzmērīšanai par valsts budžeta līdzekļiem

Zemes kadastrālās uzmērīšanas darbu veikšana nav iespējama bez zemes lietotāju aktīvas līdzdalības. Lai to nodrošinātu, Dienests, saskaņā ar Noteikumu Nr.60 29.punktu⁷, pēc valsts budžeta līdzekļu piešķiršanas nosūta zemes lietotājam paziņojumu par valsts budžeta līdzekļu piešķiršanu zemes kadastrālajai uzmērīšanai (turpmāk – paziņojums) un apliecinājuma par zemes kadastrālās uzmērīšanas darbu izpildi veidlapu (turpmāk – apliecinājums).

Lai zemes lietotāji būtu informēti par robežu ierīkošanas tehniskajām prasībām un spētu laicīgi sagatavoties to ierīkošanai, vienlaikus ar paziņojumu un apliecinājumu zemes lietotājiem Dienests nosūtīta arī Ministru kabineta noteikumu 2011.gada 27.decembra Nr.1019 “Zemes kadastrālās uzmērīšanas noteikumi” prasībām atbilstošus shematiskus robežzīmju un kupicu ierīkošanas paraugus. Attiecīgi, ja kāds no zemes vienības koplietotājiem neatbilst to personu lokam, kam zemes kadastrālā uzmērīšana veicama par valsts budžeta līdzekļiem, tad šai personai tiek nosūtīts tikai paziņojums, robežzīmju un kupicu ierīkošanas paraugs, bet netiek nosūtīta apliecinājuma veidlapa, informējot par zemes kadastrālās uzmērīšanas sedzamajām izmaksām, kā arī zemes kadastrālās uzmērīšanas procesā veicamajām darbībām.

Pēc paziņojuma saņemšanas zemes lietotājiem ir pienākums 30 dienu laikā iesniegt Dienestā aizpildītu un parakstītu apliecinājumu vai iesniegumu ar lūgumu pagarināt apliecinājuma iesniegšanas termiņu (turpmāk – iesniegums). Ja zemes lietotājs 30 dienu laikā pēc paziņojuma saņemšanas neiesniedz Dienestā apliecinājumu vai iesniegumu, Dienestam ir pienākums paziņojumu zemes lietotājam nosūtīt atkārtoti. Pēc atkārtoti nosūtītā paziņojuma Dienestā apliecinājums vai iesniegums iesniedzams 30 dienu laikā pēc atkārtoti nosūtītā paziņojuma saņemšanas.

⁷ Pirms zemes kadastrālās uzmērīšanas Dienests nosūta zemes lietotājam paziņojumu. Paziņojumu nosūta uz oficiālo elektronisko adresi vai, ja personai nav aktivizēts oficiālās elektroniskās adreses konts, tad uz iesniegumā norādīto elektroniskā pasta adresi vai pa pastu ierakstītā vēstulē uz zemes lietotāja deklarēto dzīvesvietas vai juridisko adresi. Kopā ar paziņojumu zemes lietotājam nosūta apliecinājumu par zemes kadastrālās uzmērīšanas darbu izpildi.

2023.gadā Dienests paziņojumu nosūtīja 426 zemes lietotājiem 644 zemes vienību kadastrālajai uzmērīšanai ar klāt pievienotām 413 apliecinājuma veidlapām.

No 413 nosūtītajām apliecinājuma veidlapām 30 dienu laikā Dienestā tika iesniegti 265 apliecinājumi par 446 zemes vienībām. Par 4 zemes vienībām 4 zemes lietotāji neiesniedza apliecinājumu, jo bija uzsākuši zemes kadastrālo uzmērīšanu par pašu līdzekļiem, savukārt par 9 zemes vienībām no 4 zemes lietotājiem tika saņemts iesniegums ar lūgumu izslēgt tās no Pamatsaraksta un uzmērīt atlikušās īpašuma sastāvā ietilpstošās zemes vienībās, lai uzmērāmā zemes platība iekļautos atjaunojamā - par valsts budžeta līdzekļiem uzmērāmajā zemes platībā. Par 3 zemes lietotājiem (8 zemes vienības) tika saņemta informācija, ka zemes lietotāji ir miruši, attiecīgi, par 4 zemes vienībām no 3 to lietotājiem tika saņemts iesniegums ar lūgumu atlikt zemes kadastrālās uzmērīšanas darbus.

Kopumā apliecinājumus pēc pirmreizēji nosūtītajiem paziņojumiem Dienestā iesniedza 65 % no zemes lietotājiem, kam tie tika nosūtīti.

Atbilstoši Noteikumu Nr.60 31.punktam⁸, zemes lietotājiem, kuri nebija snieguši atbildi pēc pirmreizēji nosūtītā paziņojuma, Dienests atkārtoti nosūtīja paziņojumus ar 139 apliecinājuma veidlapām par 188 zemes vienību uzmērīšanu.

Pēc atkārtoti nosūtītā paziņojuma, Dienestā tika iesniegti 52 apliecinājumi par 70 zemes vienību kadastrālo uzmērīšanu. No 2 zemes lietotājiem par 4 zemes vienībām Dienests saņēma iesniegumu ar lūgumu atlikt zemes uzmērīšanu.

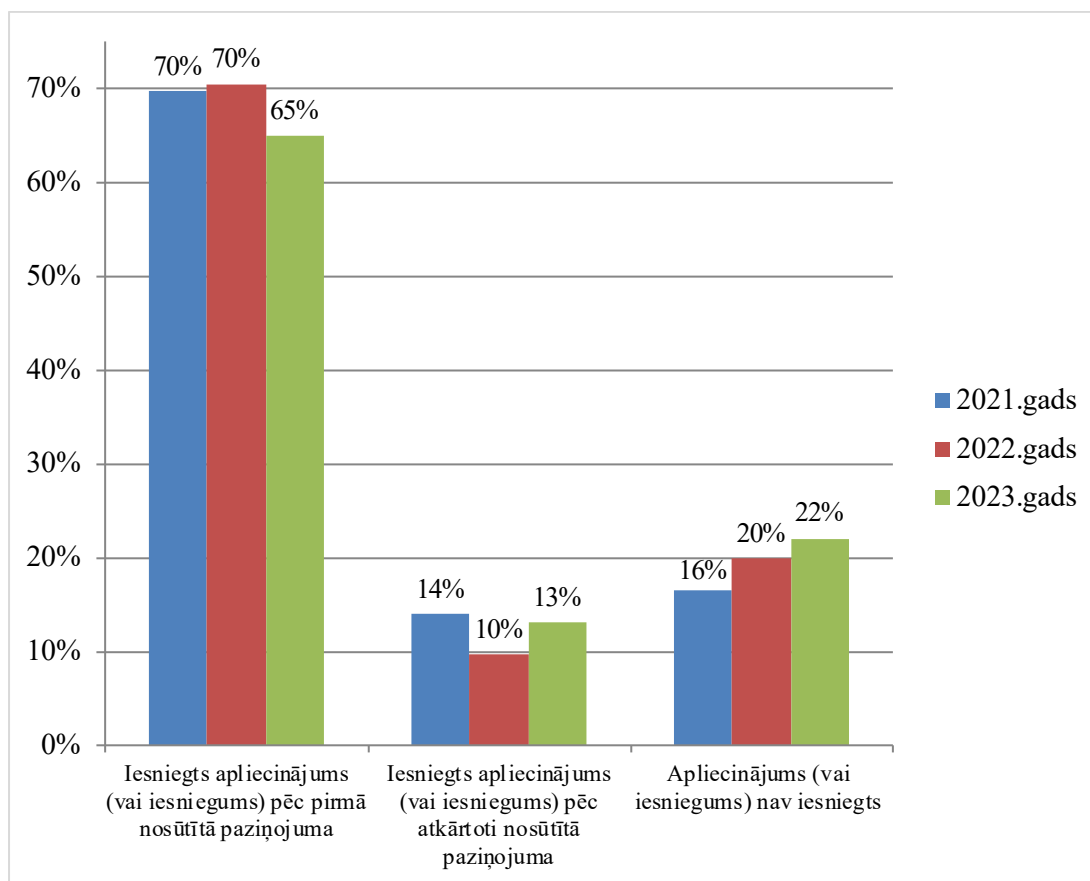
Tātad pēc atkārtoti nosūtītajiem paziņojumiem, apliecinājumus sniedza 13 % no sākotnējā zemes lietotāju skaita, kam tika nosūtīti paziņojumi.

Līdz ar to, kopumā 2023.gadā aizpildītus apliecinājumus vai iesniegumu iesniedza 78 % no tiem zemes lietotājiem, kuriem tika paziņots par valsts budžeta līdzekļiem veicamās zemes kadastrālās uzmērīšanas darbu uzsākšanu.

Informācija par 2021., 2022. un 2023.gadā zemes lietotāju iesniegtajiem apliecinājumiem parādīta 3.attēlā.

---

⁸ Ja zemes lietotājs šo noteikumu 30.punktā noteiktajā termiņā nav iesniedzis parakstītu apliecinājumu par zemes kadastrālās uzmērīšanas darbu izpildi vai rakstisku lūgumu pagarināt tā iesniegšanas termiņu, Dienests nosūta zemes lietotājam atkārtotu paziņojumu. Kopā ar atkārtotu paziņojumu zemes lietotājam nosūta apliecinājumu par zemes kadastrālās uzmērīšanas darbu izpildi. (Noteikumu Nr.60 redakcija, kas bija spēkā līdz 2024.gada 16.maijam).

3.att. Apliecinājumu iesniegšanas procentuālais sadalījums 2021., 2022. un 2023.gadā

Salīdzinot zemes lietotāju atsaucību pēdējos trīs gados (2021., 2022. un 2023.gadā), sniedzot atbildi uz Dienesta nosūtītajiem paziņojumiem, secināms, ka kopējā atsaucība iesniedzot apliecinājumu vai iesniegumu vidēji sastāda aptuveni 81 % - tātad, atbildi uz Dienesta sūtītajiem paziņojumiem sniedz $\frac{3}{4}$ daļas to zemes lietotāju, kuri tikuši aicināti apliecināt gatavību veikt zemes kadastrālās uzmērīšanas darbus.

Lai gan atbildi nesniegušo zemes lietotāju skaits 2023.gadā attiecībā pret 2022.gadu ir pieaudzis par 2 %, secināms, ka zemes lietotāju atsaucība 2023.gadā bijusi līdzīga kā iepriekšējos gados un Dienestam, katru gadu plānojot par valsts budžeta līdzekļiem uzmērāmo zemes vienību skaitu jāvērtē, ka apmēram $\frac{1}{4}$ daļa no zemes lietotājiem neatsaucas zemes kadastrālās uzmērīšanas darbu veikšanai un zemes vienības no Pamatsaraksta būs izslēdzamas saskaņā ar Noteikumu Nr.60 26.4.apakšpunktu⁹.

4. Informācija par zemes vienību iekļaušanas, izslēgšanas vai atteikumu iekļaut zemes vienības Pamatsarakstā iemesliem

Saskaņā ar likuma “Par zemes reformu Latvijas Republikas lauku apvidos” 22.panta otro daļu un likuma “Par zemes reformu Latvijas Republikas pilsētās” 18.panta trešo daļu Dienesta pienākumos ietilpst lēmumu par zemes kadastrālo uzmērīšanu par valsts budžeta līdzekļiem pieņemšana.

Lēmumus par zemes vienības iekļaušanu Pamatsarakstā Dienesta amatpersona pieņem, pamatojoties uz zemes lietotāja iesniegumu par zemes vienības iekļaušanu Pamatsarakstā, ja atbilstoši normatīvajiem aktiem zemes reformas jomā zemes lietotājam ir tiesības veikt zemes kadastrālo uzmērīšanu par valsts budžeta līdzekļiem. Tāpat zemes vienība Pamatsarakstā tiek

⁹ Dienesta amatpersona pieņem lēmumu par zemes vienības izslēgšanu no saraksta, ja zemes lietotājs 30 dienu laikā pēc atkārtota paziņojuma saņemšanas par valsts budžeta līdzekļu piešķiršanu zemes kadastrālajai uzmērīšanai (turpmāk – paziņojums) Dienestā nav iesniedzis parakstītu apliecinājumu par zemes kadastrālās uzmērīšanas darbu izpildi (2.pielikums) vai iesniegumu ar lūgumu pagarināt tā iesniegšanas termiņu. (Noteikumu Nr.60 redakcija, kas bija spēkā līdz 2024.gada 16.maijam).

iekļauta, ja atbilstoši Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmas datiem tiek konstatēts, ka zemes lietotājam īpašuma tiesību atjaunošanai piešķirtas vairākas par valsts budžeta līdzekļiem uzmērāmas zemes vienības vai kāda no Pamatsarakstā iekļautajām zemes vienībām ir sadalīta, kā arī gadījumā, ja tiek atcelts iepriekš pieņemtais lēmums par zemes vienības izslēgšanu.

Ievērojot to, ka par visām administratīvajām teritorijām, izņemot Tukuma novadu, Ministru kabinets ir apstiprinājis pašvaldībām noteikto zemes reformas uzdevumu izpildi, tai skaitā zemes piešķiršanas īpašuma tiesību atjaunošanai pabeigšanu, 2023.gadā nav ticis pieņemts neviens lēmums par zemes vienības iekļaušanu Pamatsarakstā. Sakarā ar konstatēto zemes vienību sadalīšanu Pamatsarakstā iekļauta 21 zemes vienība.

Savukārt, pamatojoties uz zemes lietotāju ierosinājumiem, pārskatītajiem un atceltajiem Mērniecības un zemes pārvaldības veicināšanas departamenta direktores pieņemtajiem lēmumiem par zemes vienības izslēgšanu no Pamatsaraksta, Pamatsarakstā iekļautas atpakaļ 8 zemes vienības.

Ievērojot minēto, 2023.gadā Pamatsarakstā kopumā bija iekļautas 29 zemes vienības.

Tāpat Pamatsaraksta aktualizācijas rezultātā no tā tiek izslēgtas zemes vienības, kuru uzmērīšanai par valsts budžeta līdzekļiem vairs nav tiesiska pamata.

Iestājoties Noteikumu Nr.60 26.punktā¹⁰ un 34.punktā¹¹ noteiktajiem gadījumiem, zemes vienības no Pamatsaraksta tiek izslēgtas Dienesta amatpersonai, šajā gadījumā - Mērniecības un zemes pārvaldības veicināšanas departamenta direktorei pieņemot administratīvo aktu - lēmumu par zemes vienības izslēgšanu no Pamatsaraksta.

2023.gadā no Pamatsaraksta, pieņemot 125 administratīvos aktus, izslēgtas 182 zemes vienības, tai skaitā:

- 73 zemes vienības – sakarā ar to, ka zemes lietotājs neatbilst to personu lokam, kam zemes kadastrālā uzmērīšana veicama par valsts budžeta līdzekļiem;
- 107 zemes vienības – sakarā ar to, ka zemes lietotājs Noteikumu Nr.60 30.punktā¹² noteiktajā 30 dienu termiņā nebija iesniedzis parakstītu apliecinājumu vai iesniegumu ar lūgumu pagarināt tā iesniegšanas termiņu;

¹⁰ Valsts zemes dienesta amatpersona pieņem lēmumu par zemes vienības izslēgšanu no saraksta: 26.1. ja zemes lietotājs vai visi koplietotāji (zemes koplietošanas gadījumā), kuriem ir tiesības uz zemes kadastrālo uzmērīšanu par valsts budžeta līdzekļiem, ir iesnieguši iesniegumu ar lūgumu izslēgt zemes vienību no saraksta; 26.2. ja zemes lietotājs ir veicis zemes vienības robežu ierādīšanu vai uzmērīšanu par saviem līdzekļiem un atbilstoši zemes kadastrālās uzmērīšanas dokumentiem kadastra dati aktualizēti Kadastra informācijas sistēmā; 26.3. ja saskaņā ar zemes reformas jomu regulējošajiem normatīvajiem aktiem zemes lietotājam nav tiesību uz zemes kadastrālo uzmērīšanu par valsts budžeta līdzekļiem; 26.4. ja zemes lietotājs 30 dienu laikā pēc atkārtota paziņojuma saņemšanas par valsts budžeta līdzekļu piešķiršanu zemes kadastrālajai uzmērīšanai (turpmāk – paziņojums) Valsts zemes dienestā nav iesniedzis parakstītu apliecinājumu par zemes kadastrālās uzmērīšanas darbu izpildi (2.pielikums) vai iesniegumu ar lūgumu pagarināt tā iesniegšanas termiņu; 26.5. vienlaikus ar atteikumu veikt zemes kadastrālo uzmērīšanu saskaņā ar šo noteikumu 34.punktu.

¹¹ Valsts zemes dienesta amatpersona pieņem lēmumu par atteikumu veikt zemes kadastrālo uzmērīšanu, ja triju mēnešu laikā pēc darba pārtraukšanas akta sagatavošanas un Dienesta aicinājuma saņemšanas turpināt zemes kadastrālās uzmērīšanas darbus zemes lietotājs: bez attaisnojoša iemesla neierodas uz iepriekš noteiktajiem zemes kadastrālās uzmērīšanas darbiem apvidū vai nenodrošina mērniece piekļušanu uzmērījamajam objektam vai drošību objektā, zemes lietotājs nav nostiprinājis robežzīmes, atjaunojis vai izveidojis kupicas, atjaunojis vai ierīkojis vizūrstīgas, ierīkojis robežstīgas vai likvidējis robežzīmes, kas atzītas par likvidējamām, zemes lietotājs iesniedzis sertificēšanas institūcijā iesniegumu (sūdzību) par mērniece profesionālo darbību, ja bija iebildis par zemes kadastrālās uzmērīšanas darbu atbilstību normatīvajos aktos zemes kadastrālās uzmērīšanas jomā noteiktajām prasībām, atsakoties parakstīt zemes kadastrālās uzmērīšanas dokumentus, zemes lietotājs neparaksta normatīvajos aktos zemes kadastrālās uzmērīšanas jomā noteiktos dokumentus, ja sertificēšanas institūcija, izskatot zemes lietotāja iesniegumu (sūdzību) par mērniece profesionālo darbību, nav konstatējusi mērniece profesionālās darbības pārkāpumus, zemes lietotājs neiesniedz mērniecekam no vietējās pašvaldības iegūstamos zemes kadastrālās uzmērīšanas darbu pabeigšanai nepieciešamos normatīvajos aktos zemes reformas jomā noteiktos dokumentus (piemēram, lēmums par zemes platības precizēšanu, lēmums par zemes vienības sadali, atsevišķa zemesgabala izveidošanu) vai zemes lietotājs nav veicis citus normatīvajos aktos zemes reformas vai zemes kadastrālās uzmērīšanas jomā zemes lietotājam noteiktos pienākumus, līdz ar to nav iespējams pabeigt iesāktos zemes kadastrālās uzmērīšanas darbus.

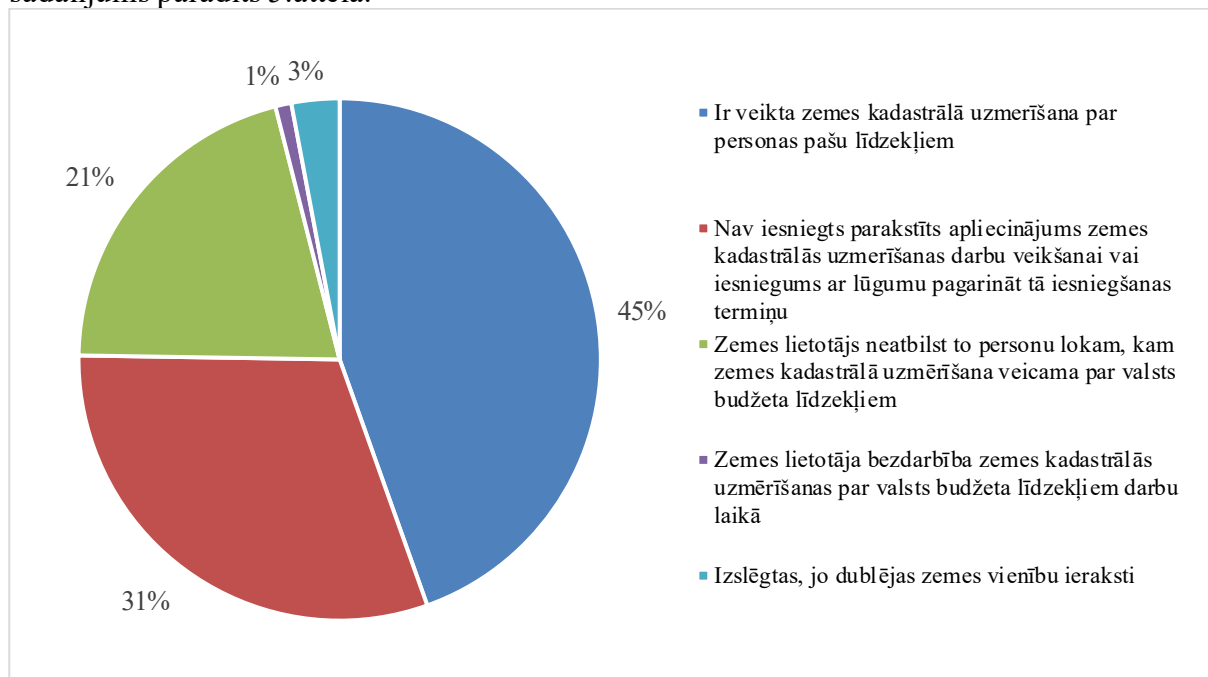
¹² Zemes lietotājs 30 dienu laikā pēc paziņojuma saņemšanas Dienestā iesniedz parakstītu apliecinājumu par zemes kadastrālās uzmērīšanas darbu izpildi vai rakstisku lūgumu pagarināt tā iesniegšanas termiņu, norādot pagarinājuma iemeslu un datumu, līdz kuram lūdz pagarināt termiņu. (Noteikumu Nr.60 redakcija, kas bija spēkā līdz 2024.gada 16.maijam).

- 2 zemes vienības – sakarā ar zemes lietotāja bezdarbību zemes kadastrālās uzmērīšanas par valsts budžeta līdzekļiem darbu laikā.

Papildus iepriekš minētajam, no Pamatsaraksta 2023. gadā izslēgtas 164 zemes vienības, iekļaujot attiecīgo informāciju ikmēneša sagatavojamajos aktos par Pamatsarakstā veikto datu aktualizāciju, tai skaitā:

- 154 zemes vienības - sakarā ar zemes lietotāju pašu finansētajiem zemes kadastrālās uzmērīšanas darbiem, no tām – 38 zemes vienības pamatojoties zemes lietotāja iesniegumu;
- 10 zemes vienības – konstatējot to dublēšanos Pamatsarakstā.

Procentuālais 2023. gadā no Pamatsaraksta izslēgto zemes vienību pamatojumu sadalījums parādīts 5.attēlā.

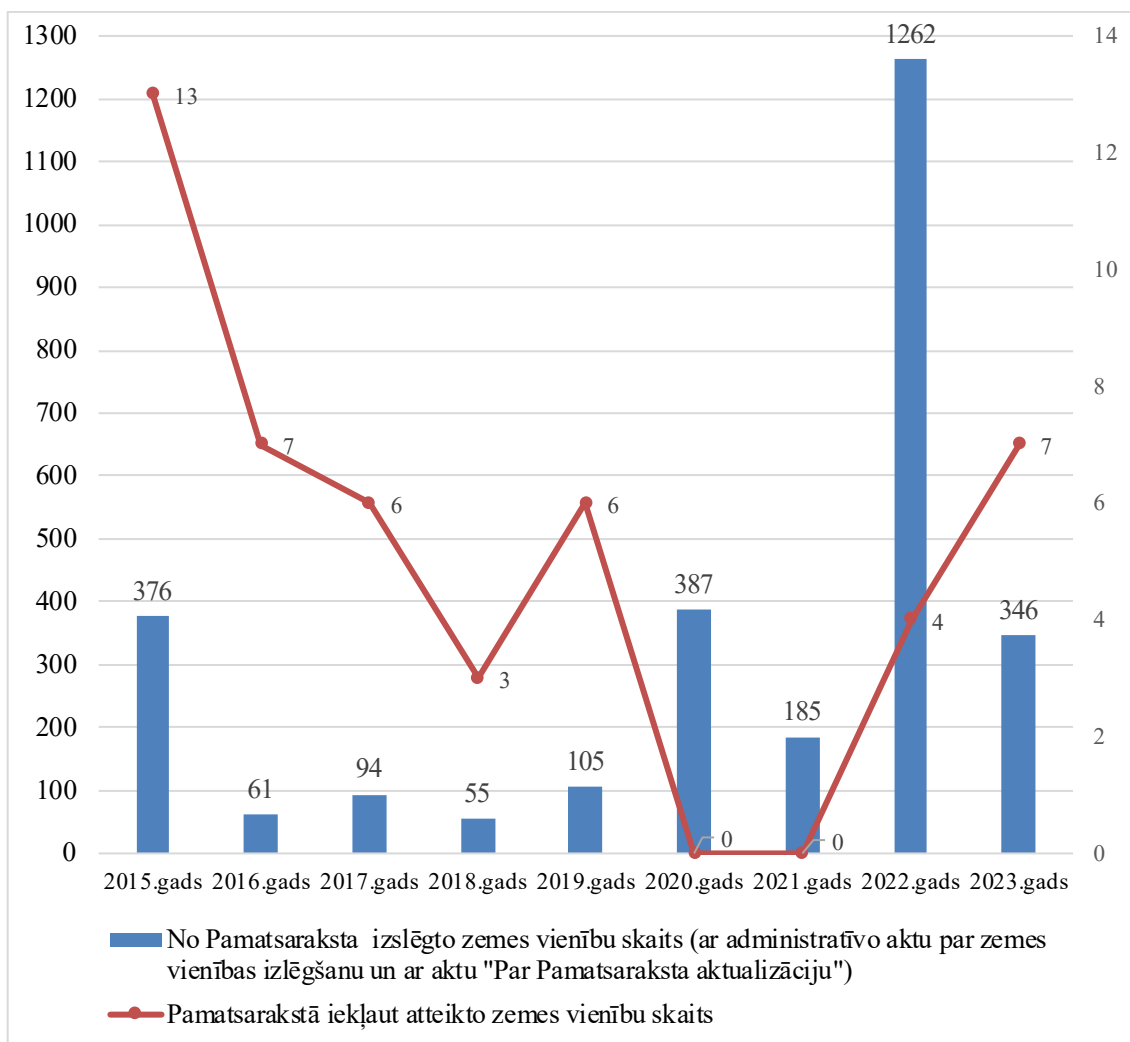

5.att. 2023.gadā no Pamatsaraksta izslēgto zemes vienību procentuālais pamatojumu sadalījums

Izvērtējot 2023. gadā no Pamatsaraksta izslēgto zemes vienību izslēgšanas iemeslus, secināms, ka Pamatsarakstā iekļauto zemes lietotāju vidū nemainīgi gadu no gada saglabājas tendence negaidīt līdz valsts budžeta līdzekļu piešķiršanai zemes kadastrālajai uzmērīšanai, bet veikt zemes kadastrālo uzmērīšanu par saviem finanšu līdzekļiem.

Laika posmā no 2019. gada līdz 2023. gadam no Pamatsaraksta izslēgtas 2285 zemes vienības. Pamatsarakstā izslēgto un iekļaut atteikto zemes vienību skaita izmaiņas parādītas 6.attēlā.

6.att. No Pamatsaraksta izslēgto un iekļaut atteikto zemes vienību skaits no 2015.gada līdz 2023.gadam

Kā redzams 6.attēlā pēdējo četru gadu laikā zemes vienību izslēgšanas no Pamatsaraksta ir bijusi visintensīvākā. Tas saistīts ar piesaistītajiem papildus resursiem Pamatsarakstā esošo zemes vienību izvērtēšanai un darba procesa optimizācijas rezultātā.

Lēmumu par atteikumu iekļaut zemes vienības Pamatsarakstā Dienesta amatpersona pieņem Noteikumu Nr.60 24.punktā¹³ noteiktajos gadījumos, tai skaitā, ja zemes lietotājs nokavējis iesnieguma iesniegšanas termiņu, ja zemes lietotājam nav tiesību uz zemeskadestrālo uzmērīšanu par valsts budžeta līdzekļiem, vai gadījumā, ja zemes lietotājs lūdz iekļaut zemes vienību, kas jau bijusi izslēgta no Pamatsaraksta.

2023.gadā sagatavoti 4 atteikumi iekļaut 7 zemes vienības Pamatsarakstā sakarā ar to, ka zemes lietotāji nokavēja Noteikumu Nr.60 15.punktā¹⁴ noteikto iesnieguma iesniegšanas termiņu un zemes lietotāja statuss neatbilst Noteikumu Nr.60 1.punktā noteiktajam.

¹³ Valsts zemes dienesta amatpersona pieņem lēmumu par atteikumu iekļaut iesniegumā norādīto zemes vienību sarakstā, ja: 24.1. zemes lietotājam saskaņā ar zemes reformas jomu regulējošajiem normatīvajiem aktiem nav tiesību uz zemes kadastrālo uzmērīšanu par valsts budžeta līdzekļiem; 24.2. nav ievērots šo noteikumu 15.punktā minētais termiņš; 24.3. zemes lietotājs nav iesniedzis vai uzrādījis dokumentus, kas ir pieprasīti atbilstoši šo noteikumu 21.punktā minētajiem nosacījumiem; 24.4. zemes lietotājs ir veicis zemes kadastrālo uzmērīšanu par saviem līdzekļiem un atbilstoši zemes kadastrālās uzmērīšanas dokumentiem kadastra dati aktualizēti Kadastra informācijas sistēmā; 24.5. zemes vienība ir izslēgta no saraksta.

¹⁴ Ja īpašuma tiesības atjaunotas ar Centrālās zemes komisijas vai pilsētas zemes komisijas lēmumu (atzinumu) vai tiesas nolēmumu, iesniegumu par zemes kadastrālo uzmērīšanu par valsts budžeta līdzekļiem (turpmāk – iesniegums) zemes lietotājs Valsts zemes dienestā iesniedz mēneša laikā no Centrālās zemes komisijas vai pilsētas zemes komisijas lēmuma (atzinuma) vai tiesas nolēmuma spēkā stāšanās dienas.

5. Informācija par zemes kadastrālās uzmērīšanas par valsts budžeta līdzekļiem gaitu un izlietotajiem finanšu līdzekļiem

Tā kā zemes kadastrālās uzmērīšanas pakalpojumus ir tiesīgi veikt tikai zemes kadastrālajā uzmērīšanā sertificētas personas (mērnieki), tad par valsts budžeta līdzekļiem veicamās zemes kadastrālās uzmērīšanas pakalpojumu sniegšanai Dienests organizē atklātus iepirkuma konkursus.

2023.gadā par valsts budžeta līdzekļiem veicamās zemes kadastrālās uzmērīšanas pakalpojumus bija paredzēts sniegt 2022.gada organizētā atklātā iepirkuma “Zemes kadastrālās uzmērīšanas pakalpojumi” (iepirkuma identifikācijas Nr.VZD 2020/01/P un Nr.VZD 2021/03/P) konkursa uzvarētājiem pamatojoties uz noslēgtajiem līgumiem “Par zemes kadastrālās uzmērīšanas pakalpojumiem”:

- SIA “Latvijasmernieks.lv” 2022.gada 9.decembra līgums Nr.6-09/51;
- SIA “Promers” 2022.gada 14.decembra līgums Nr.6-09/54;
- SIA “Baltex group” 2022.gada 20.decembra līgums Nr.6-09/52;
- SIA “MKM GEO” 2022.gada 27.decembra līgums Nr.6-09/56.

Lai nodrošinātu zemes kadastrālo uzmērīšanu 2023.gadā piešķirtā valsts finanšu līdzekļu apjomā (253,53 tūkst. *euro* bez PVN), 2023.gadā papildus tika organizēts vēl viens atklāta iepirkuma konkurss “Zemes kadastrālā uzmērīšana par valsts budžeta līdzekļiem likuma “Par zemes reformu Latvijas Republikas lauku apvidos” 22.panta pirmajā daļā un likuma “Par zemes reformu Latvijas Republikas pilsētās” 18.panta pirmajā daļā minētajām personām” (iepirkuma identifikācijas Nr. VZD 2023/02/P) (turpmāk – Iepirkums).

Minētā Iepirkuma rezultātā tika noslēgti līgumi “Par zemes kadastrālo uzmērīšanu par valsts budžeta līdzekļiem likuma “Par zemes reformu Latvijas Republikas lauku apvidos” 22.panta pirmajā daļā un likuma “Par zemes reformu Latvijas Republikas pilsētās” 18.panta pirmajā daļā minētajām personām” 2023. un 2024.gada ietvaros ar:

- SIA “Baltsurvey” 2023.gada 3.augusta līgums Nr.6-09/32;
- SIA “AMETRS” 2023.gada 18.augusta līgums Nr.6-09/34;
- SIA “Latīpašums-mērniecības birojs” 2023.gada 22.augusta līgums Nr.6-09/37;
- SIA GEO Latgale” 2023.gada 30.augusta līgums Nr.6-09/38;
- SIA “MKM GEO” 2023.gada 4.septembra līgums ar Nr.6-09/39.

Ievērojot 2023.gadā piešķirto valsts finansējumu 2023.gadā zemes kadastrālās uzmērīšanas pakalpojumus bija paredzēts veikt par summu 253531,00 *euro* bez PVN (306772,51 *euro* ar PVN).

Norēķini par veiktajiem kadastrālās uzmērīšanas pakalpojumiem 2023.gadā veikti 89 % apmērā no piešķirtās valsts finansējuma summas jeb 227213,24 *euro* bez PVN (263408,82 *euro* ar PVN, izņemot SIA “Promers” 9520,00 *euro* apmaksāto summu, jo uzņēmums nav PVN maksātājs), uzmērot 326 zemes vienības.

Vienlaikus norādāms, ka 2023.gadā veiktajos norēķinos ieskaitīta arī summa par SIA “Metrum” saskaņā ar 2022.gada 8.martā noslēgto līgumu Nr.6-09/17 “Par zemes kadastrālās uzmērīšanas pakalpojumiem”, SIA “GEO Latgale” saskaņā ar 2022.gada 17.martā noslēgto līgumu Nr.6-09/10 “Par zemes kadastrālās uzmērīšanas pakalpojumiem” un SIA “Lavijasmernieks.lv” saskaņā ar 2022.gada 24.martā noslēgto līgumu Nr.6-09/14 “Par zemes kadastrālās uzmērīšanas pakalpojumiem” 2022.gadā uzsāktu 16 zemes vienību kadastrālās uzmērīšanas pakalpojumiem 9520,33 *euro* bez PVN (11519,59 *euro* ar PVN) apmērā, kuri dažādu iemeslu dēļ bija pārtraukti, un nebija pabeigti 2022.gadā.

Visa par valsts budžeta līdzekļiem zemes kadastrālajai uzmērīšanai 2023.gadā paredzētā summa 253531,00 *euro* (bez PVN) apmērā netika apgūta, jo vairāk kā 70 zemes vienībām zemes kadastrālās uzmērīšanas darbi netika pabeigti 2023.gada ietvaros saistībā ar to, ka darbu gaitā tie tika pārtraukti (gan zemes lietotāja bezdarbības dēļ, gan darbu pabeigšanai nepieciešamo dokumentu iegūšanai no vietējām pašvaldībām), kā arī viena pakalpojumu izpildītāja darbu izpildes kavējuma dēļ.

Mērniecības un zemes pārvaldības veicināšanas
departamenta direktora p.i.

A.Rolava

Kosareva 28683698
jeka.terina.kosareva@vzd.gov.lv